

STALINO KELIU

EINA 2-JI METAI

KUPIŠKIS

1947 m.
sausio 30 d.

ketvirtadienis

Nr. 4 (9)

Kupiškio apskrities valstiečiai, darbininkai, tarnautojai ir darbo inteligentai!

1947 m. vasario mėn. 9 d. visi kaip vienas atiduokime savo balsus už išstatytus kandidatus į Lietuvos T.S.R. Aukščiausiosios Tarybos deputatus!

LKP(b) Kupiškio Apskrities Komiteto ir Apskrities Vykdomojo Komiteto organas

Kaina 20 kp

Plačiai išvystyti darbą agitpunktuose

Rinkimų į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą kampanija plečiasi, įgaudama vis platesnį atgarsį mūsų gyvenime, užimdama vis daugiau vietos partinių, tarybinių, komjaunimo organizacijų ir visų darbo žmonių darbe.

Besitvirtinantieji rinkimai į LTSR Aukščiausiąją Tarybą pakėlė apskrities darbo žmonių patriotizmo jausmą, dar labiau juos mobilizavo didiesiems IV-tojo stalininio penkmečio uždaviniais.

Slame masės mobilizuojančiame agitaciniame darbe didelės reikšmės turi agitpunktai. Jie Kupiškio apskrityje suorganizuoti jau prie visų apylinkių.

Praėjusiose rinkimuose į TSRS Aukščiausiąją Tarybą agitpunktai atliko savo uždavinį — juose koncentravosi rinkiminių apylinkių politmasinai darbas.

Tokiu pat agitpunktų paskirtis ir dabar, rengiantis rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą.

Kai kurie agitpunktai jau pilnai išjungė priešrinkiminį darbą. Daugelis apylinkių rinkiminių komisijų atkreipė reikiamą dėmesį į agitpunktų techninį rengimą, aprūpinimą reikiama rinkimine literatūra ir meniniu agitpunktų apipavidalinimu. Įrengus agitpunktus, jie tapo rinkėjų rinkiminio politavinimosi centrais. Toks pavyzdys, yra Kupiškio rinkiminės apylinkės Nr. 1 agitpunktas (agitpunkto vedėja komjaunulė Paukštvytė). Ši agitpunktą mėgsta rinkėjai ir gausiai jame lankosi.

Tačiau yra agitpunktų, kurių vedėjai nežino arba tiesiog nemori žinoti savo pareigų. Tos pačios Kupiškio rinkiminės apygardos Račiūpėnų rinkiminės apylinkės Nr. 2 (agitpunkto vedėja drg. Mackelytė) agitpunkto durys visuomet užrakintos.

Pasirodo, kad Račiūpėnų rinkiminės apylinkės komisijos pirmininkas drg. Kašponis, o taip pat ir visi komisijos nariai agitpunkto įrengimu visai nesidomi. Drg. Starkutė būdama Račiūpėnų apylinkės rinkiminės komisijos nariu, dar nė karto nebuvo nuėjusi į komisijos posėdį. Aišku, kad apie agitmasinio darbo pravedimą, tarpe Račiūpėnų apylinkės darbo valstiečių, sarvėvie su artėjančiais rinkimais į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą, drg. Kašponis nė negalvoja.

Tai taip toliau eiti negali! Drg. Kašponis turi atsiminti, kad rinkiminėje kampanijoje agitpunktas yra mazgo, kurio siūlai yda agitatorius pas visus apylinkės rinkėjus, kad agitpunkto tikslas įrengimas ir išuostimas yra pareiga, kuri reikėjo jau seniai atlikti.

Agitpunktuose turi būti agit-

toriai, galintieji atsakyti į visus rinkėjų klausimus. Kad agitpunktas taptų rinkiminės apylinkės kultūrinio centru, į kurį vakarais sueitų dešimtys rinkėjų, agitatorių kolektyvai ir atskiri agitatoriai privalo plačiausiai panaudoti praėjusių rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą patirtimą.

Kiekvienas agitatoriaus išstojimas agitpunkte turi būti susietas su svarbiausiais šandieniniais uždaviniais, stovinčiais prieš Kupiškio apskrities darbo valstiečius. Miško kirtimas ir išvežimas, žemės istatymo įgyvendinimas, darbo našumo pakėlimas, socialistinio lenktyniavimo išvystymas — štai į ką turi atkreipti dėmesį agitatoriai.

Agitatoriai turi išaiškinti rinkėjams, kad mūsų faudies interesai yra vieningi, kad mūsų kandidatai ir deputatus tikrai atstovauja darbo liaudžiai ir yra pasiryžę visomis savo išgalėmis jai tarnauti.

Pravedant agitmasinį darbą, reikia nepamiršti, kad rinkėjai yra nevisi vienodi savo amžiumi ir išsilavinimu. Dėl to turi būti taisykliai prėinama orie atskirų rinkėjų. Tam praktikuoti ni individualiniai pokalbiai.

Daug dėmesio agitatoriai turi kreipti ir į jaunuolius, kurie pirmą kartą balsuos už darbo liaudies kandidatus ir deputatus. Teisės į darbą, mokslą, Tėvynės namą, poilsį — visa tai turi būti bolševikiškai perduota jauniems rinkėjams.

Agitatoriai turi taisykliai išaiškinti rinkėjams priešišką buržuazinę nacionalistinę ideologiją ir kenkėjiškus buožius ir jų pataikūnų tikslus. Savo pasikalbėjimuose, pranešimuose, išstojimuose agitatoriai turi mokėti giliai atidengeti ir triuškinančiai demaskuoti visus priešų mėginimus, niekštinus jų darbo metodus, jų propagandos melangingumą ir antitarybinį pobūdį.

Darbo valstiečiams reikia išaiškinti buržuazinių smetoninių konstitucijų apgaulę ir didelį priešingumą LTSR Konstitucijai. Reikia atsekti to, kad kiekvienas rinkėjas būtų gerai supažindintas su „Rinkimų į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą Nuostatais“ ir kandidatu į LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus biografijomis.

Iki rinkimų dienos pasiliko visai nebedaug laiko. Dabar kiekviena minutė turi būti išnaudota rinkiminiam darbui. Todėl agitpunktų vedėjai ir agitatoriai turi garbingai įvykdyti jiems patiktus uždavinius. Jie turi atsiminti, kad tikslingas priešrinkiminio darbo atlikimas užtikrins šimtaprocentinį rinkėjų atėjimą prie rinkiminių urnų.

Kaip renkama Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausioji Taryba

Pagal Lietuvos TSR Konstitucijos 106 — 115 str. str. ir „Rinkimų į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą nuostatus“ deputatai į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą renkami visuotinės, lygios ir tiesioginės rinkimų teisės pagrindais. Visi sukaę 18 metų amžiaus mūsų šalies piliečiai, nežūrint tautinės priklausomybės, lyties, tikybos, mokslo cenzo, sėsulmo, socialinės kilmės, turinės padėties ir praeties veikimo, turi teisę dalyvauti rinkimuose. Deputatu gali būti išrinktas kiekvienas mūsų pilietis, sukaęs 21 metus amžiaus, turis teisę dalyvauti rinkimuose. Rinkimuose negali dalyvauti bepročiai ir asmenys, kurie yra teismo nuteisti atimant rinkimų teises.

Visi piliečiai dalyvauja rinkimuose lygiais pagrindais; kiekvienas pilietis turi vieną balsą. Moterys dalyvauja rinkimuose ir gali būti išrinktos lygiomis su vyrais. Taip pat kariai turi teisę rinkti ir būti išrinkti lygiai su kitais piliečiais. Piliečiai renka deputatus betarpiškai tiesioginiu rinkimų keliu. Deputatai renkami slaptu balsavimu.

Tokių nuosekliai demokratišų rinkimų nežino buržuazinės šalys. Yra žinoma, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse milijonai žmonių negali dalyvauti rinkimuose dėl turto, cenzo, o negrai praktiškai visai neturi galimybės balsuoti. Anglijoje apie pusę milijono žmonių, daugiausia turtuoliai, turi po du balsus, o antrieji parlamento rūmai — lordų rūmai visiškai nerenkami, betskiriami karaliaus.

Gi Anglijos kolonijose nėra visiška jokių rinkimų ir jokių elementarių demokratišų lalsvų vietinams gyventojams. Šveicarijoje rinkimų teisės neturi moterys. Daugybė panašių apribojimų yra ir kitose kapitalistinėse valstybėse. Tik tarybinis rinkimų istatymas yra nuosekliai demokratiškas ir užtikrina tikrai visuotinius, lygius, tiesioginius, slaptus rinkimus.

Teisę statyti kandidatus į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą užtikrinama darbo žmonių visuomeninės organizacijos ir draugijoms, komunistų partijos organizacijoms, jaunimo organizacijoms, profesinėms sąjungoms kooperatinėms organizacijoms ir kultūrinėms draugijoms. Kandidata išstato tiek minėtų organizacijų organai, tiek visuotiniai susirinkimai, darbininkų ir tarnautojų pagal įmones ir įstaigas, karių — pagal karines dalis, visuotiniai valstiečių susirinkimai pagal apylinkes ir valsčius, tarybinių ūkių darbininkų ir tarnautojų — pagal tarybinius ūkius.

Mūsų rinkimų nuostatai nežino jokių apribojimų statant kandidatus į deputatus, nežino buržuazinių valstybių įvairiausių

cenų: mokslo, nekilnojamojo turto, išgyventojų vietoje laiko ir t.t. Kandidatus į deputatus siūlo pati liaudis, atsžvelgdama vien tik į asmenines deputato savybes, jo gabumus, jo darbą, jo ištikimumą mūsų Tėvynei, didžiajam Lenino — Stalino reikalui.

Pagal Lietuvos TSR Konstitucijos 21 str. Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba renkama rinkiminėmis apygardomis pagal normą: vienas deputatas nuo 15.000 gyventojų. Tokių rinkiminių apygardų Lietuvos TS Respublikoje dabartiniais rinkimams sudaryta LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo — 180.

Pagal „Rinkimų nuostatų“ 16 ir 17 str. str. rinkėjų sąrašus sudaro: miestuose — miestų tarybų vykdomieji komitetai, rajonais padalytuose miestuose — rajonų Tarybų vykdomieji komitetai, kaimų vietovėse — valsčių Tarybų vykdomieji komitetai; karinėse dalyse ir kariuomenės junginiuose esančių rinkėjų sąrašai sudaromi su vado parašu. Iš šuos sąrašus įtraukiami visi turintieji rinkimų teisę, gyvenantieji atitinkamos tarybos teritorijoje piliečiai. Kiekvienas rinkėjas gali būti įrašytas tik į vieną sąrašą. Ne vėliau kaip 1947 m. sausio 10 d. — 30 d. enų prieš rinkimus — vietos tarybos vykdomosios komitetas išskabina rinkėjų sąrašus visiems apžūrėti arba užtikrina rinkėjams galimumą susipažinti su šiais sąrašais tarybos ar rinkiminės apylinkės patalpoje. Pareiškimai dėl netaisyklingumo rinkėjų sąrašuose paduodami juos paskelbusiam vykdomajam komitetui, kuris per 3 dienas privalo pareiškimą susipažinti ir arba padaryti reikalingus ištaisymus sąraše, arba atmesiti pareiškimą, nurodant motyvus; pastaruoju atveju klausimą galutinai išsprendžia Liaudies teismas.

Rinkiminiams biuleteniams priimti ir balsams suskačiuoti miestų, rajonų ir apskričių tarybų vykdomieji komitetai suskirsto ne vėliau kaip 1946 m. gruodžio 25 d., 45 dienas prieš rinkimus — visą miestų ir apskričių teritoriją į rinkimines apylinkes, kurių skaičius Lietuvoje yra 2.117.

Rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą prižiūrėti ir jiems vadovauti sudaromos šios komisijos: Centrinė rinkiminė komisija rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą ir Apygardos rinkiminė komisija kiekvienoje rinkiminėje apygardoje. Šios rinkiminės komisijos sudaromos pas mus demokratiskiausiu būdu, iš darbininkų ir tarnautojų profesinių organizacijų, kooperatinių organizacijų, komunistų partijos organizacijų, jaunimo organizacijų, kultūros ir technikos bei mokslo draugijų at-

stovų ir atstovų kitų darbo žmonių visuomeninių organizacijų bei draugijų, įregistruotų istatymo nustatyta tvarka, o taip pat darbininkų ir tarnautojų susirinkimų — pagal įmones ir įstaigas, karių — pagal karines dalis, valstiečių susirinkimų — pagal apylinkes ir valsčius, tarybinių ūkių darbininkų — pagal tarybinius ūkius. Tokiu pat būdu, kaip Centrinė bei Apygardų rinkiminės komisijos, ne vėliau kaip 40 dienų prieš rinkimus, miestų, miesto rajonų bei apskričių Tarybų vykdomųjų komitetų sudaromos Apylinkių rinkiminės komisijos iš pirmininko, jo pavaduotojo, sekretoriaus ir 4—8 narių, o rinkiminėse apylinkėse, turinčiose mažiau kaip 300 gyventojų — iš pirmininko, sekretoriaus ir 1—3 narių.

1947 m. vasario 9 d. — sekmadienį — paskirta rinkimų diena rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą. Balsavimo slaptumui užtikrinti rinkimų patalpoje išskiriami atskiri kambariai arba įrengiamos atskiros kameros biuleteniams užpildyti. Atvykęs balsuoti rinkėjas pateikia savo dokumentus, rinkėjų sąrašą atžymimas jo atvykimas ir jam teikiamas rinkiminis biuletenis; jis palieka biuletenyje pavadėtą kandidato, už kurį jis balsuoja, ir įmeta biuletenį į rinkiminę dėžę.

12 val. nakties Apylinkės rinkiminės komisijos pirmininkas skelbia balsavimą baigtą ir komisiją, akivaizdoje specialiai tam įgalotų darbo žmonių organizacijų, bei draugijų atstovų, o taip pat spaudos atstovų, suskačiuoja balsus. Baigus skaičiuoti balsus ir pasirašius nustatytos formos protokolą dvieju egzemplioriais, apylinkės rinkiminės komisijos pirmininkas paskelbia komisijos posėdyje balsavimo rezultatus ir tuč tuojau siunčia užantspauduotą vieną protokolo egzempliorių savo apygardos rinkiminei komisijai. Apygardos rinkiminė komisija, taip pat akivaizdoje visuomenės ir spaudos atstovų, suskačiuoja balsus ir komisijos pirmininkas posėdyje paskelbia rinkimų rezultatus. Išrinktu laikomas tas kandidatas, kuris gavo absoliutinę balsų daugumą, t. y., daugiau kaip pusę visų apygardoje paduotų ir galiojančių pripažintų balsų. Apygardos rinkiminės komisijos pirmininkas išduoda išrinktajam deputatui pažymėjimą apie jo išrinkimą.

Rinkimai į aukščiausiąją mūsų respublikos valdžios organą vyksta remiantis demokratiškiausiu pasaulyje rinkiminių istatymu. Dalyvauti šiuose rinkimuose, per kuriuos bus išrinkti geriausieji Lietuvos faudies sūnūs ir dukros — kiekvieno piliečio teisė ir garbės pareiga.

L. Versbačiūnas

Pirmasis Kupiškio apskrities komjaunimo aktyvo susirinkimas

S. m. sausio 24 d. Kupiškio gimnazijos salėje įvyko pirmasis Kupiškio apskrities komjaunimo aktyvo susirinkimas. Iš visų apskrities valsčių susirinko apie 60 komjaunuolų — priešrinkiminės kampanijos aktyvistų. Susirinkimo darbuose taip pat dalyvavo Šimonių rinkiminės apygardos Nr. 77 kandidatas deputatus pulkininkas drg. Petronis, LLKJS CK atstovė drg. Čudajeva, LKP(b) Kupiškio Apsk. Komiteto sekretorius drg. Calka, LKP(b) Kupiškio Apsk. Komiteto Kadro skyriaus sekretorius drg. Mikalauskas.

Susirinkimo dalyviai iš klausė LLKJS Kupiškio Apsk. Komiteto sekretoriaus drg. Kosovo pranešimą „Apie apskrities komjaunimo organizacijos dalyvavimą pasiruošime rinkimams“. Pranešėjas pažymėjo, kad Kupiškio apskrities komjaunimo organizacija nemažai prisidėjo prie apylinkių rinkimų komisijų būstinių ir agitpunktų įrengimo ir papuošimo, bei rinkėjų sąrašų sudarymo. Komjaunuolių įėjimas apskrityje praveda apie 100 susirinkimų su darbo valsčių. Bet sykiu drg. Kosovas

pabrėžė, kad yra trūkumų ir mėnesiai kabo tuščia sienlaikraščio lenta, o Apskr. K-to draugai vis neįstengia išleisti 1-jo Nr. Kupiškio gimnazijos komjaunimo organizatoriaus drg. Didžiariekis kalbėjo apie agitmasinę priešrinkiminį darbą Kupiškio gimnazijos moksleivių tarpe. Čia pravedami susirinkimai su jaunaisiais rinkėjais, organizuojamos paskaitos, komjaunuoliai kelia savo politinį lygį.

Po drg. Kosovo pranešimo išstojo kandidatas LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus drg. Petronis. Jis sveikino komjaunuolius susirinkusius į pirmąją apskrities komjaunimo aktyvo susirinkimą ir palinkėjo gerai atlikti partijos ir vyriausybės įėjus pavesčius uždavinius.

Toliau sekė komjaunuolių išstojimai.

Skapiškio valsč. pirminės komjaunimo org. komjaunuolis drg. Tarvydas kritikavo blogą komsoργο drg. Tunkevičiūtės atsisėdimą į priešrinkiminį darbą.

— Drg. Tunkevičiūtė, — pareiškė jis, — net nežino, kur yra Skapiškio rinkiminės apylinkės Nr. 13 agitpunktas.

Tačiau drg. Tarvydas nepasakė kuo jis pats prisideda prie priešrinkiminės kampanijos, tuo nuslėpdamas savo pasyvumą.

Išstojęs Kupiškio gimnazijos pirminės komjaunimo organizacijos komjaunuolis drg. Janauskas griežtai kritikavo blogą LLKJS Kupiškio Apskr. K-to instruktorų (Butkaus, Kanapecko) darbą valsčiuose, kuomet jie neko praktiniai komsorgams nepadedą. Toliau jis priminė, kad LLKJS Apskr. Komitete jau 3

mėnesiai kabo tuščia sienlaikraščio lenta, o Apskr. K-to draugai vis neįstengia išleisti 1-jo Nr.

Kupiškio gimnazijos komjaunimo organizatoriaus drg. Didžiariekis kalbėjo apie agitmasinę priešrinkiminį darbą Kupiškio gimnazijos moksleivių tarpe. Čia pravedami susirinkimai su jaunaisiais rinkėjais, organizuojamos paskaitos, komjaunuoliai kelia savo politinį lygį.

— Vasario 9 d., — pareiškė drg. Didžiariekis, — Kupiškio gimnazijos moksleiviai visu 100% ateis prie balsavimo urnų.

Savo išstojimuose valsčių komsorgai drg. drg. Cibulkinas ir Jurkevičius trumpai papasakojo kaip jų komjaunuoliai prisideda prie pasirengimo rinkimams, sykiu nurodymai ir savo klaidas.

Po išstojimų dar kalbėjo LKP(b) Kupiškio Apskr. K-to sekretorius drg. Calka. Jis ragino komjaunuolius aktyviai prisidėti prie pasirengimo rinkimams, nurodymams daug praktinių pavyzdžių. Drg. Calka griežtai pasisakė prieš girtuokliavimą, kas pasitaiko tarp atskirų komjaunuolų ir net komsorgų (Zovė, LLKJS Svedasų V. K-to sekretorius).

LLKJS Kupiškio Apskr. K-to sekretorius drg. Timofiejovas kvietė komjaunuolius kelti savo politinį lygį ir visiems prisidėti prie agitacinio darbo.

Susirinkimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, numatančią iš pagrindų pakeisti apskrities komjaunimo organizacijų darbo stilių priešrinkiminiame darbe.

J. Vasarinis

Paminėtos XXIII-sios V.I. Lenino mirties metinės

S. m. sausio 21 d. kino „Aušra“ salėje buvo gedulingas posėdis, skirtas V. I. Lenino 23-osioms mirties metinėms paminėti. Posėdį atidarė Kupiškio Apskr. Vyk. K-to sekretorius drg. Meškys. Išrinkus darbo prezidiumą, LKP(b) Kupiškio Apskr. K-to instruktorius, drg. Brazdžūnas pasiūlė išrinkti į garbės

prezidiumą VKP(b) CK Politbiurą su drg. Stalinu priešakyje.

Pranešimą apie V. I. Lenino gyvenimo ir kovos kelią padarė LKP(b) Kupiškio Apskr. Komiteto Agit. — Propagandos sekretorius drg. Sutas.

Po pranešimo minėjimas buvo baigtas Tarybų Tautos himnu.

O. Jonkauskas

Kupiškio gimnazijos moksleiviai pagerbė Vladimiro Iljičiaus atminimą

Sausio 22 d. į gimnazijos salę susirinko moksleiviai iškilmingai paminėti V. I. Lenino 23-ųjų mirties metinių minėjimui.

Minėjimą atidarė gimnazijos direktorius drg. Pauliukas. Moksleiviai karštais plojimaiis pritarė mokytojo drg. Baltuškos pasiūlymui išrinkti į garbės prezidiumą VKP(b) CK Politbiurą su drg. Stalinu priešakyje.

Platų pranešimą apie V. I. Lenino gyvenimą ir darbus padarė VIII kl. moksleivis drg. Janauskas.

V. Gaigalas

Organizuojama slidininkų agitbrigada

LLKJS Kupiškio Apskr. K-to iniciatyva organizuojama komjaunuolių slidininkų agitbrigada. Jos maršrutas Skapiškis — Šimonys — Svedasai — Viešintos — Subačius — Kupiškis. Su bri-

gada vyksta agitatoriai, kurie aplankys rinkėjus kaimų vietovėse ir padarys su ja's pokalbium bei aprūpins rinkimine literatūra.

K. Kraščūnas

Subačiaus komjaunuoliai — aktyvūs partijos pagalbininkai pasiruošime rinkimams

Subačiaus valsčiaus komjaunimo organizacija, vadovaujama komsoργο drg. Jurkevičiaus, su entuziazmu vykdo partijos įėjus uždėtą pareigą priešrinkiminiame darbe.

Komjaunuoliai kasdien išeina į apylinkes, kur praveda politmasinę — aškinamąjį darbą valsčių tarpe, aiškindami jiems rinkiminės nuostatus ir LTSR

Konstituciją.

LLKJS Kupiškio Apskr. K-to instruktorius drg. Butkus komsoργο drg. Jurkevičiaus iniciatyva suorganizuota skrajojanti komjaunimo agitbrigada, į kurią įeina geriausi komjaunuoliai, kaip drg. Drg. Magylius, Ramonaitė, Valukas. Brigada jau aplankė Paviešintų, Pakryžių ir Tiltagalių apylinkes.

Tarybinis rinkimų įstatymas — demokratiškiausias pasaulyje rinkimų įstatymas

Tarybinė rinkiminė teisė yra persunkta giliaus demokratizmu. Ji yra vienintelė nuosekliai demokratinė rinkiminė teisė pasaulyje.

Tarybinė rinkimų teisė yra visuotinė. Pagal Lietuvos TSR Konstitucijos 107 str. ir „Nuostatų“ 2 str. visi mūsų piliečiai, sukaite rinkimų dieną, t.y., 1947 m. vasario 9 d., 18 metų ir daugiau, neįturtint jų rasinės ir tautinės priklausomybės, lyties, tikvės, mokslo cenzo, sėsimo, socialinės kilmės, turinės padėties ir praeitės veikimo, turi teisę dalyvauti rinkimuose.

Tarybinis jaunimas dalyvauja rinkimuose sulaukęs 18 metų amžiaus, tuo tarpu kai buržuazinėse valstybėse amžiaus cenzas (jis įvairiose šalyse svyruoja nuo 21 iki 25 metų) atima žymiai jaunimo dalį teisę rinkti. Anglijoje, pvz., per paskutinius rinkimus buvo tokie būdai nuo balsavimo pašalinti apie 3 milijonai pilnamečių piliečių. Smeioninėje Lietuvoje amžiaus cenzas buvo 24 metai ir šis cenzas atimdavo iš 250 000 pilnamečių Lietuvos piliečių teisę rinkti.

Mūsų deputatus renka visu tarybinių tautų sūnus ir dukterys; rinkiminė teisė įkūnija tarybinių tautų draugystę. Tuo tarpu buržuazinėse valstybėse rinkiminė teisė atsisėdinti tautų nelygybę. Šiaurės Amerikos Junotinėse valstybėse įvairiomis kombinacijomis nušalinami nuo balsavimo milijonai neegru.

Amerikos laikraštis „Edvoket“ rašo, kad Miesinio valstijos sostinės Džeksono rinkiminėse apygardose iš turinčių teisę rinkti neegru

skaičiaus — daugiau kaip 55 000 žmonių, į rinkiminius sąrašus galėjo užsiregistruoti tik 414 neegru. Karo veteranas ordininkas negras Flačeris buvo žyviškai sumuštas už tai, kad jis išdriso atvykti registruotis. Šita padėtis privedė prie to, kad nuo šios negriškos apygardos kandidatų į senatą praėjo... aršus neegru edikas Bilbo.

Tarybų Sąjungoje moterys dalyvauja rinkimuose lygiomis su vyrais. Tuo tarpu eilėje buržuazinių šalių, kaip, pvz., Šveicarijoje, Japonijoje, Egipte, Graikijoje, Pietų Amerikos vėnuolikoje valstybių: Argentinoje, Bolivijoje, Venecueloje, Ha'ti, Gvatemaloje, Hondurase, Kuboje, Čil, Peru ir Salvadore, daugelyje Azijos valstybių moterys gavo rinkimų teisę tik nuo 1928 m., Prancūzijoje — nuo 1945 m.

Pagal Stalino Konstitucijos 138 str., Lietuvos TSR Konstitucijos 110 str. ir „Nuostatų“ 6 str. Tarybinės Armijos kariai turi teisę rinkti ir būti renkami lygiai su visais piliečiais. Tačiau kai kuriose buržuazinėse valstybėse nušalinami nuo balsavimo kareiviai. Mes dar atmename kovą dėl kareivių rinkimų teisų JAV 1944 m. Velionis prezidentas Ruzveltas apibūdino šiuo reikalu kongreso priimtą įstatymą kaip „kareivių ir jūrininkų apgaule“.

Negalėjo balsuoti kareiviai ir smetoninėje Lietuvoje. Buržuazinės valstybės rinkiminiai įstatymai reikalauja dažnai iš rinkėjų turto cenzo: į rinkiminius sąrašus gal būti įtrauktas tik tas rinkėjas, kuris valdo

tam tikrą turta. Kai kuriose JAV valstybėse toks turtas turi būti nemažesnis kaip 40 akrų žemės arba 500 dolerių. 13 JAV valstybių atamos rinkimų teisė iš visų piliečių, gaunančių iš valstybės pašalpas. Tarybinė rinkimų teisė šitokio cenzo nežino. Nežino ji taip pat kitų buržuazinių valstybių rinkiminės teisės cenzo — sėsimo cenzo, nustatančio, kad į rinkiminius sąrašus gali būti įtraukti tik asmenys, išgyvenę be pertraukos toje vietoje tam tikrą laikotarpį, pvz., JAV kai kuriose valstijose — reiką vienerių metų, Anglijoje — trijų mėnesių.

Nežino mūsų rinkiminis įstatymas ir mokslo cenzo. Kai kurų buržuazinių valstybių rinkiminiai įstatymai nustato, kad į rinkiminius sąrašus gali būti įtraukti tik tie piliečiai, kurie turi tam tikrą mokslą, pvz., JAV valstijose — reikalingas tobulas anglų kalbos žinojimas. JAV Alabamos valstijos šiais metais priimtas įstatymas reikalauja iš rinkėjų konstitucijos mokėjimo, sugebėjimo išaiškinti kiekvieną konstitucijos straipsnį. Tas yra, ašku, nukreipta prieš neegrus ir varguomenę.

Taip atrodo visuotiniai rinkimai pas mus ir „visuotiniai“ rinkimai buržuazinėse valstybėse.

Tarybinė rinkimų teisė yra lygi. Stalino Konstitucijos 136 str. nusako: „Deputatų rinkimai yra lyvoni: kiekvienas pilietis turi vieną balsą; visi piliečiai dalyvauja rinkimuose lygiais pagrindais“. Ta pati nusako Lietuvos TSR Konstitucijos 108 str. ir „Rinkimų nuostatų“ 4 str.

Buržuazinėse valstybėse lygi

rinkiminė teisė faktiškai niekuomet nevykdoma.

Anglijoje, pvz., yra žymi kategorija piliečių, turinčių po du balsus. Pvz., fabriko savininkas gali viena kartą balsuoti apygardoje, kurioje jis turi savo įmonę, o kitą kartą apygardoje, kurioje jis gyvena.

Buržuazinėse valstybėse plačiai praktikuojamos „rinkiminė geografija“ ir „rinkiminė matematika“. Rinkiminės apygardos dažniausiai paskirstomos taip, kaip tai naudėčiau kapitalistams. Pvz., Anglijoje 1945 m. Romfordo pramoninėje srityje rinkiminė apygarda, kuri turėjo 125 754 rinkėjus, ir Uelso universiteto rinkiminė apygarda, kuri turėjo 5 125 rinkėjus, išrinko vieną deputatą skaičių. Naujoje Prancūzijos rinkiminėje teisėje taip pat liko ši rinkėjų nelygybė.

Pvz., kiekvienas departamentas, nepriklausomai nuo jo teritorinio dydžio ir gyventojų skaičiaus, renka lygiai po du deputatus. Per 1945 m. rinkimus Njevro departamento vienoje pramoninėje rinkiminėje apygardoje deputatą išrinko 37 000 rinkėjų, o kitoje rinkiminėje apygardoje, kur rinkėjų buvo daugiausia — būvės, deputatą išrinko 7 000 rinkėjų.

Tarybinė rinkiminė teisė yra tiesioginė.

Pagal Stalino Konstitucijos 139 str. ir Lietuvos TSR Konstitucijos 111 str.: „Deputatų rinkimai yra tiesioginiai į visas darbo žmonių deputatų tarybas, pradedant nuo apylinkių, valsčių ir miesto darbo žmonių deputatų tarybų ir baigiant Lietuvos TSR Aukščiausiąja Taryba, piliečiai renka deputatus netarpiniais, tiesioginiu rinkimų keliu“. Tarybinė laudis netarpiniais renka savo atstovus ir palaiko su savo deputatais betarpius ryšius. Buržuazinės valstybės žino netiesio-

ginius rinkimus, t.y., rinkėjai renka specialius rinkikus — elektorius, o pastarieji jau renka deputatus. Tokia tvarka renkami senatas ir prezidentas JAV, antrąjį parlamentą rūmai Prancūzijoje ir kt. Netiesioginė rinkimų tvarka įvedė Lietuvoje fašistinės prezidento rinkimų įstatymus.

1931 m. prezidento rinkimų įstatymas nustatė, kad prezidentą renka „ypatingieji tautos atstovai“. Tuos „tautos atstovus“ turėjo išlvi fašistinės savivaldybės, kurios buvo išrinktos saulės cenzuotų rinkėjų.

Buržuazinėse valstybėse nėra tikros visuotinės, lygios, ir tiesioginės rinkimų teisės. Nuosekliai demokratiniai rinkimai, nežinantieji jokių visuotinės, lygios ir tiesioginės rinkimų teisės apribojimų yra tikrai TSRS.

Draugas Stalinas savo istorinėje kalboje, pasakytoje 1937 m. gruodžio 11 d., šitaip apibūdino mūsų rinkimus: „Pas mus nėra kapitalistų, nėra dvarininkų, vadinasi, nėra ir spaudimo iš pastūrinčių klasių pusės į nepasitarinčias klases. Pas mus rinkimai vykdomi darbininkų, valstiečių, inteligentų bendradarbiavimo aplinkybėse, pasakvčian aš, savitarpės draugystės aplinkybėse. Dėl to: kad pas mus nėra kapitalistų, nėra dvarininkų, nėra išnaudojimo ir nėra kas tikrumote snaudžia laudį jos valiai iškreipti“.

Visuotinės, lygios ir tiesioginės rinkimų teisės pagrindais renka Lietuvos laudis 1947 m. vasario 9 d. savo Aukščiausiąja Taryba. Ta diena mūsų laudis pademonstruos savo tvirtą pasiryžimą įveikti visus pokarinio mato sunkumus ir su didžiąja Lenino Stalino valtiava žyvuoti į save laiminga ateitį. L. Verzbavčius

Redaktorius A. DAGELIS